

”

B.E

ČTĚTE
na straně 33

SOBOTA 1. ČERVENCE 2017

LIDOVÉ NOVINY

Plavci nejsme, spíš čvachtalové

Češi dřív platili za národ plavců. Tyto doby jsou ale už dávno pryč. Víc než polovina národa by ve vodě šla ihned ke dnu nebo **udělá jen pár temp.** „Neplaveme, koupeme se,“ říkají odborníci. Otázkou je, nakolik se situace zlepší obnovením povinných kurzů ve školách. Chybí nám totiž pozdější trénink, zdatnost i vytrvalost.

EVA
FRYŠAROVÁ
spolupracovnice LN

U mět plavat by mělo být stejně přirozené, jako chodit, tvrdí plavkyně Jana Klusáčková, dvojnásobná účastnice olympijských her a trenérka pardubického Aquacentra. „Jenže čím mladší generace, tím horší plavec. Lidí střední generace a seniorů potkávám v bazénu pozhnaně, zato mladé aby člověk pohledal,“ říká. Její slova potvrzuje zkušenost Marcely Kubíčkové z Ústavu tělesné výchovy na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně: „Přes 20 procent studentů neumí plavat vůbec, nebo plave velmi špatně.“ Podobná je situace také na dalších vysokých školách, jak potvrzuje Babeta Chrzanowská z katedry plaveckých sportů na Fakultě tělesné výchovy UK: „Moje osobní zkušenost v průběhu let ukazuje, že se snižuje úroveň plavání i počty uchazečů o studium TV a že úroveň vstupních testů některých studentů jiných oborů je nízká.“ Jinak řečeno, skoro každý pátý vysokoškolák by po pár tempech, když už je vůbec zvládne, šel ke dnu. Přesná statistika neexistuje, podle odhadů však neumí plavat nebo plave velmi špatně až šest milionů Čechů.

Paní radová a její děti

„Plavání je dnes vnímáno hlavně jako zábava pro osvěžení od horka u rybníků. Jak říkal náš školitel trenér: ‚Lidé u nás neplavou, lidé se u nás koupou.‘ Prsa ‚umí‘ babičky i maminky, tak je učí i své děti. Protože ale obvykle nemají správný styl, tak i své děti učí chybným plaveckým návykům. Zlovyky se následně předávají z generace na generaci dál a dál,“ míní trenérka plavání Jitka Vachtová z Aquacentra Šutka v Praze. Lepší plavce lze v bazénu spočítat na prstech jedné ruky. Oproti těm, jejichž hlavním úkolem je udržet se nad hladinou a nenamočit si obličej a vlasy. Ve stylu „paní radová“.

Důvody, proč se nikdy nenaučíme plavat pořádně, mohou být různé: špatná zkušenost s výukou na základní škole či dokonce topení se, strach z vody v dospělosti přecházející v ostych učít se něco nového. Někomu nedělá dobře chlór, někdo se stydí svléknout do plavek. Babeta Chrzanowská z katedry plaveckých sportů pak připomíná vzrůstající oblibu aktivit typu aquafitness a fakt, že je řada bazénů dodatečně vybavována atrakcemi

či se mění na aquacentra. „To jistě veřejnost do bazénů přitahuje, otázkou zůstává, zda zároveň není vytlačováno klasické plavání?“ ptá se.

Tempa směrem ke dnu

Nepatrnou útěchou nám může být, že špatně v tom nejsme sami. Plavání činí potíže i obyvatelům přímořských destinací. Z průzkumů lze kupříkladu vyčíst, že neumí plavat asi 40 procent Italů a každý pátý Australan nezvládne ani padesátimetrový bazén.

Podobný postřeh si odvezl z Ameriky Michael Machalla, který tam pracoval jako plavčík: „Američani plavou zpravidla směrem ke dnu. Zíral jsem, že většina neudělá ani pár temp. A když už, tak hod-

Ročně se utopí více než dvě stě Čechů, což je v přepočtu na jednoho obyvatele dvakrát více než v přímořských zemích, jako je Španělsko či Velká Británie. Rizikové jsou pro nás coby suchozemský národ samozřejmě dovolené v zahraničí.

ně ujetým stylem. Na Facebooku získal aspoň 2 000 lajků. Asi proto měl náš bazén v nejhlubším místě jen 150 cm a i tak bylo potřeba neustále návštěvníky, zejména malé děti, hlídat.“

Co je horší, ročně se utopí více než dvě stě Čechů, což je v přepočtu na jednoho obyvatele dvakrát více než v přímořských zemích, jako je Španělsko či Velká Británie. Rizikové jsou pro nás coby suchozemský národ samozřejmě dovolené v zahraničí, které čísla významně navyšují.

Na vině je oproti (ne)schopnostem i nepřiměřeně velké sebevědomí. „Lidé u dovolených u moře podceňují specifická rizika, jako jsou vlny, zpětné proudy nebo odliv, a nerespektují příliš varovnou signalizaci. V moři končí svůj život ročně několik desítek českých turistů, nejvíce v hojně navštěvovaném Chorvatsku,“ říká Eva Svobodová z pojišťovny Uniqua.

Velmi ohroženou skupinou paradoxně nejsou ti, jež plavat vůbec neumějí, ale

hlavně lidé, kteří náleží k velmi špatným plavcům. Právě oni totiž nedokáží dobře odhadnout své síly, nemají vytrvalost. Ještě horší je vše v kombinaci s alkoholem, kdy tito lidé ztrácejí soudnost. Úplní neplavci se do velkých dobrodružství obvykle nepošťejí. Dobře vědí, že na hloubku se prostě vydat nemohou.

Statistiky utonulých jsou ovšem rok od roku příznivější. Kupříkladu pro rok 1994 eviduje Český statistický úřad 352 utopených. V padesátých letech minulého století se roční počty vyšplhaly i přes 400 osob a jako historické maximum vzpomíná rok 1920 s 681 utonulými. Jednotlivě a trvale převažují muži.

Kde se stala chyba

Žehrat na to, že za upadající plaveckou gramotností může zrušení povinné plavecké výuky, jež na českých školách byla praktikována od konce 60. let a zrušena byla v roce 2005, by asi nebylo úplně fér. Do plaveckého výcviku se totiž i nyní dobrovolně zapojuje 92% základních škol. Loni se podle údajů ministerstva školství účastnilo kurzů 217 tisíc dětí z celkových více než 551 tisíc žáků prvního stupně ZŠ. Pro zajímavost: v mateřinkách, které děti berou do bazénů dobrovolně, je tento poměr 74 tisíc ku 367 tisícům.

Vysvětlení, proč se tedy stáváme čím dál horšími plavci, je třeba hledat jinde. Upadá totiž celková zdatnost dospělé populace. Děti se sice možná ve školních kurzech naučí udržet na hladině, avšak nově nabytou zkušenost už dále nerozvíjejí. K vodě se dostanou s rodiči na čtrnáct dní o letních prázdninách, po zbytek roku opět sedí ve třídách a doma u počítače. Lidé obecně dřív trávil více času venku, víc pracovali fyzicky a byli v lepší kondici, která jim dávala výdrž, jež je pro plavání důležitá.

Ministerstvo školství nyní rozhodlo, že od září zas bude plavecká výuka prvním stupni základních škol povinná. Slibuje si od toho zlepšení plavecké gramotnosti a také fyzické kondice dětí. Resort na možnost financování dopravy do bazénů vyčlenil přes 52 milionů korun.

Předseda České unie školního plavání Ladislav Botek nicméně podotýká, že pokud chceme být o krok napřed před ostatními, jako tomu bylo v minulosti, je třeba povinnou předplaveckou výuku zavést už v posledním ročníku docházky dětí do mateřských školek. Jejím hlavním úkolem by mělo být odstranění strachu a vytvoření si kladného vztahu k vodě. To je základní předpoklad k další výuce plavání.

Pokračování na straně 32